

**PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE ZASAD UDZIELANIA POMOCY
MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM,
W FORMIE STYPENDIÓW SZKOLNYCH I ZASIŁKÓW SZKOLNYCH, DLA
UCZNIÓW ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE MIASTA ŁODZI**

Świadczenia dla uczących się dzieci i młodzieży stanowią formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Udzielanie tych świadczeń ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, słuchaczy i wychowanków, poprawę dostępności kształcenia na wyższych poziomach edukacji dla dzieci i młodzieży z uboższych środowisk. Świadczenia pomocy materialnej kierowane są do uczniów i słuchaczy pobierających naukę w różnych typach szkół, słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych, a także wychowanków przebywających w ośrodkach umożliwiających realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Pomoc materialna dla uczniów, w obecnym jej kształcie, została uregulowana w ustawie o systemie oświaty nowelizacją z dnia 16 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 281, poz. 2781), w dodanym rozdziale 8a, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2005 r., znowelizowaną ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2008 r. Nr 145, poz. 917).

1. Charakter pomocy materialnej.

Ustawodawca wyodrębnił dwa rodzaje pomocy materialnej: pomoc materialną o charakterze socjalnym i pomoc materialną o charakterze motywacyjnym.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- a) stypendium szkolne,
- b) zasiłek szkolny.

2. Podmioty uprawnione do korzystania z pomocy materialnej.

Prawo do pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługuje **zamieszkałym na terenie Miasta Łodzi (bez względu na miejsce pobierania nauki):**

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych lub kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 24 roku życia;

- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację odpowiednio - obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- 3) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Pod pojęciem miejsca zamieszkania ucznia pozostającego pod władzą rodzicielską (małoletniego) należy rozumieć miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 marca 2009, sygn. akt I OW. 122/08). W związku z powyższym, małoletni uczniowie spoza terenu miasta Łodzi, pobierający naukę w łódzkich szkołach publicznych lub niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych i mieszkający w bursach, internatach lub na stancjach w Łodzi, uprawnieni są do ubiegania się o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym **w gminach, na terenie których zamieszkują ich rodzice lub opiekunowie prawni.**

3. Procedura udzielania stypendium szkolnego.

a) Kryterium dochodowe.

Podstawową przesłanką otrzymania przez ucznia stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna, w jakiej ten uczeń się znajduje, wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Na terenie Miasta Łodzi miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne **nie może być większa niż kwota 514 złotych netto.**

Miesięczna wysokość dochodu rodziny ucznia ubiegającego się o przyznanie stypendium szkolnego jest ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust. 3 – 13 ustawy o pomocy społecznej.

Do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej, o których mowa w art. 90c ust. 2 i 3 ustawy o systemie oświaty, czyli otrzymywanej pomocy materialnej o charakterze

socjalnym: stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego oraz o charakterze motywacyjnym: stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, stypendium Prezesa Rady Ministrów, stypendium ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego.

b) Wniosek albo postępowanie z urzędu.

Stypendium szkolne przyznawane jest **na wniosek lub z urzędu**. Wniosek o przyznanie stypendium mogą złożyć:

- rodzice,
- opiekunowie prawni uczniów,
- pełnoletni uczniowie,
- dyrektorzy szkół, kolegiów lub ośrodków.

Ustawodawca dopuszcza także możliwość wszczęcia postępowania w przedmiocie przyznania stypendium szkolnego z urzędu. Prowadzenie postępowania z własnej inicjatywy organu orzekającego w sprawie stypendium szkolnego, jak również możliwość złożenia wniosku przez dyrektora szkoły daje szansę uzyskania pomocy tym uczniom, których rodziny nie podjęły odpowiednich kroków w celu uzyskania świadczenia.

c) Termin ubiegania się o stypendium szkolne.

Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się **do dnia 15 września** danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów - **do dnia 15 października** danego roku szkolnego.

W uzasadnionych przypadkach, wniosek o przyznanie stypendium szkolnego może być złożony po upływie określonego wyżej terminu. Prawodawca stworzył w ten sposób możliwość wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium szkolnego także po dniu 15 września lub 15 października danego roku szkolnego. Złożenie wniosku po terminie dopuszczalne jest tylko i wyłącznie w sytuacji gdy jego wcześniejsze złożenie nie było możliwe. **Wniosek złożony po terminie musi zawierać uzasadnienie dla wystąpienia z nim po terminie. W uzasadnieniu tym wnioskodawca jest zobowiązany wykazać, że uchybienie terminowi nastąpiło bez jego winy.**

d) Miejsce złożenia wniosku.

Uprawnieni do ubiegania się o przyznanie stypendium szkolnego, pobierający naukę w placówkach publicznych, prowadzonych przez Miasto Łódź, lub ich rodzice bądź opiekunowie prawni składają wnioski, w wyżej wymienionych terminach, wyłącznie w szkołach, w których pobierają naukę.

Uprawnieni do ubiegania się o przyznanie stypendium szkolnego, pobierający naukę w placówkach publicznych oraz niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, nie

prowadzonych przez Miasto Łódź, lub ich rodzice bądź opiekunowie prawni składają wnioski, w wyżej wymienionych terminach, wyłącznie w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi I Wydział Pracy Środowiskowej, ul. Tybury 16, pok. 23.

Wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium powinny zostać złożone **wyłącznie kopie dokumentów** stanowiących, zgodnie z pouczeniem zawartym na formularzu wniosku, niezbędne załączniki do wniosku. Oryginały dokumentów stanowiących załączniki muszą zostać przedstawione do wglądu upoważnionemu pracownikowi.

e) Wysokość stypendium szkolnego.

Wysokość stypendium szkolnego jest uwarunkowana wysokością dochodów oraz warunkami życia w rodzinie. Stypendium szkolne może wynieść miesięcznie:

- 1) **223 zł 20 gr** - przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie wynoszącym do 82,24 zł,
- 2) **198 zł 40 gr** - przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie wynoszącym powyżej 82,25 zł i nie więcej niż 164,48 zł,
- 3) **173 zł 60 gr** - przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie wynoszącym powyżej 164,49 zł i nie więcej niż 215,88 zł,
- 4) **136 zł 40 gr** - przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie wynoszącym powyżej 215,89 zł i nie więcej niż 277,56 zł,
- 5) **99 zł 20 gr** - przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie wynoszącym powyżej 277,57 zł i nie więcej niż 514 zł.

Stypendia w podanych w wyżej wysokościach **moga być zwiększone o:**

- 1) **6 zł 20 gr** - w przypadku, gdy w rodzinie występują łącznie lub samodzielnie następujące okoliczności:
 - a) bezrobocie,
 - b) alkoholizm,
 - c) narkomania;
- 2) **12 zł 40 gr** - w przypadku, gdy w rodzinie występują łącznie lub samodzielnie następujące okoliczności:
 - a) niepełnosprawność,
 - b) ciężka lub długotrwała choroba,

c) brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

3) **18 zł 60 gr** - w przypadku, gdy w rodzinie występują łącznie lub samodzielnie następujące okoliczności:

a) wielodzietność (troje lub więcej dzieci w rodzinie),

b) rodzina jest niepełna.

ZASTRZEŻENIE: Zwiększenie wysokości stypendium z różnych tytułów **nie może przekroczyć** łącznie kwoty **24 zł 80 gr**.

f) Okres, na który przyznaje się stypendium szkolne.

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

4. Procedura udzielania zasiłku szkolnego.

a) Podmioty uprawnione.

Zasiłek szkolny może być przyznany **uczniowi** znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

b) Formy udzielania zasiłku szkolnego.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie:

- 1) świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub
- 2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

c) Wysokość zasiłku szkolnego.

Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność kwoty zasiłku rodzinnego, przysługującego na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 lat, określonego w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (stanowi to łącznie kwotę: 5 x 118,00 złotych = 590 złotych). Wysokość zasiłku szkolnego przyznanego na rzecz konkretnego wnioskodawcy uzależniona jest od charakteru zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie pomocy w tej formie.

d) Częstotliwość przyznawania zasiłku szkolnego.

Zasiłek szkolny może być przyznany raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

e) **Termin ubiegania się o zasiłek szkolny.**

Z uwagi na jego funkcję – środka doraźnej pomocy w sytuacji losowej – ograniczono termin ubiegania się o zasiłek szkolny **do dwóch miesięcy od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego jego przyznanie.**

1. **Okoliczności uzasadniające ubieganie się o zasiłek szkolny.**

Zasiłek szkolny stanowi pomoc incydentalną, nadzwyczajną inną niż stypendium szkolne. Podstawową okolicznością uzasadniającą ubieganie się o świadczenie w postaci zasiłku szkolnego jest wystąpienia **zdarzenia losowego.** „Zdarzeniem losowym”, kwalifikowanym do przyznania zasiłku szkolnego jest zdarzenie „zależne od losu – kolei, wydarzeń życia”, tj. wszystko co dzieje się wokół nas, m.in. każde zdarzenie niezależne od woli człowieka: nagła, zagrażająca normalnemu funkcjonowaniu osób i rodzin sytuacja. Zdarzeniami losowymi dającymi podstawę do przyznania zasiłku są:

- śmierć rodziców lub opiekunów prawnych;
- klęska żywiołowa;
- pożar, włamanie lub zalanie mieszkania;
- inne okoliczności powodujące **przejściowo trudną sytuację ucznia.**

Wskazane powyżej wyliczenie ma charakter wyłącznie przykładowy. Ma ono zobrazować jakie okoliczności pozwalają na wystąpienie z wnioskiem o przyznanie zasiłku szkolnego i nie można go traktować jako katalogu zamkniętego.

g) **Wniosek albo postępowanie z urzędu.**

Zasiłek szkolny przyznawany jest **na wniosek lub z urzędu.** Wniosek o przyznanie zasiłku mogą złożyć:

- rodzice,
- opiekunowie prawni uczniów,
- pełnoletni uczniowie,
- dyrektorzy szkół, kolegiów lub ośrodków.

Ustawodawca dopuszcza także możliwość wszczęcia postępowania w przedmiocie przyznania zasiłku szkolnego z urzędu. Prowadzenie postępowania z własnej inicjatywy organu orzekającego w sprawie zasiłku szkolnego, jak również możliwość złożenia wniosku przez dyrektora szkoły daje szansę uzyskania pomocy tym uczniom, których rodziny nie podjęły odpowiednich kroków w celu uzyskania świadczenia.

5. Obowiązek informacyjny wnioskodawcy.

Rodzice albo prawni opiekunowie ucznia otrzymującego stypendium szkolne są **obowiązani niezwłocznie powiadomić Zespół ds. Pomocy Materialnej dla Uczniów o wystąpieniu wszelkich przyczyn, które mają wpływ na przyznanie stypendium.** Taki sam obowiązek spoczywa na pełnoletnim uczniu, jak również na dyrektorze szkoły, kolegium lub ośrodka, w przypadku gdy dyrektor poweźmie informację o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium.

Stypendium szkolne **wstrzymuje się albo cofa** w przypadku ustania przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego. Należności z tytułu **nienależnie pobranego stypendium** podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6. Obowiązek informacyjny szkoły.

Placówki oświatowe realizujące czynności w zakresie pomocy materialnej dla uczniów zobowiązane są **NIEZWŁOZNIE** powiadomić Zespół ds. Pomocy Materialnej dla Uczniów o wszelkich zmianach w statusie uczniów, którzy korzystają z pomocy materialnej w postaci stypendium szkolnego. W tym celu należy przesłać pisemną informację z podaniem wszelkich okoliczności, które mają wpływ na prawo do stypendium szkolnego, w tym zwłaszcza takich jak: zmiana szkoły, rezygnacja z nauki, skreślenie z listy uczniów, śmierć rodziców lub opiekunów prawnych będących wnioskodawcami, zmiana miejsca zamieszkania ucznia – wyprowadzenie się poza teren miasta Łodzi, wyjazd za granicę Polski, umieszczenie ucznia w placówce opiekuńczo – wychowawczej, pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej nad uczniem objętym pomocą materialną w postaci stypendium szkolnego.

Wszelkich informacji dotyczących ubiegania się o pomoc materialną dla uczniów udziela **Zespół do Spraw Pomocy Materialnej dla Uczniów, ul. Tybury 16, 91-016 Łódź, Tel. (42) 636-40-05, e-mail: stypendiaszkolne@mops.lodz.pl**

- pok. 23 – Dorota Gwóźdź, Katarzyna Nowicka, Zofia Pawlak, Zofia Szamrowicz, Anna Witońska
- pok. 22 - Ismena Lechowska